

Nationale Jeugdorkesten Nederland

Geadviseerd subsidiebedrag: € 0

Gevraagd subsidiebedrag: € 625.000

Over de instelling

Stichting Nationale Jeugdorkesten Nederland (hierna: NJON) is gevestigd in Apeldoorn. De instelling is een fusie-instelling van het Nationaal Jeugdorkest en het Jeugdorkest Nederland. Sinds februari 2019 vormen ze samen NJON, een plek waar jonge musici tussen 14 en 26 jaar hun talenten kunnen ontwikkelen tot volleeerde ensemble- of orkestmusici. Zij doen dit door te spelen in het orkest, het geven van concerten en door deelname aan muziekfestivals. Parallel aan hun opleiding aan een conservatorium of soortgelijke opleiding volgen de musici een leertraject bij het Nationaal Jeugdorkest of het Jong Metropole. Talentvolle jongeren tot 20 jaar kunnen auditeren voor een plek in het Jeugdorkest Nederland. NJON is stevig geworteld in Oost-Nederland en heeft in de orkest- en ensemblewereld een landelijke taak.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.44 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Nationale Jeugdorkesten Nederland geen subsidie toe te kennen.

NJON vormt een belangrijke kweekvijver voor talentvolle musici die een carrière ambiëren als lid van een orkest of ensemble. Musici volgen parallel aan of aansluitend op hun opleiding aan conservatoria een leertraject bij NJON. De instelling heeft het voornemen haar activiteiten voort te zetten zoals zij dit al jaren gewend is. De raad ziet in het activiteitenplan amper vernieuwing.

De begroting laat eveneens een identiek beeld zien voor de komende jaren ten opzichte van de afgelopen jaren. Talentontwikkeling is gericht op het collectief en in mindere mate op het individu. De plannen voor educatie en participatie zijn evenmin goed uitgewerkt en er is onvoldoende inspanning om nieuwe publieksgroepen te bereiken. Ook valt op dat de Code Diversiteit en Inclusie minimaal is toegepast. Tot slot handelt NJON wat betreft de beloning van haar musici in strijd met het uitgangspunt van eerlijke beloning. Zij zegt de Fair Practice Code te onderschrijven, maar uit de beschikbaar gestelde gegevens blijkt wat betreft *fair pay* het tegenovergestelde. De instelling vraagt juist een bijdrage van de musici in plaats van hen te betalen.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

Van oudsher bieden het Nationaal Jeugdorkest en het Jeugdorkest Nederland leertrajecten aan voor aankomende en beginnende professionals en talentvolle jongeren vanaf 14 jaar.

De raad erkent dat NJON een belangrijke schakel is voor musici die deel willen gaan uitmaken van een orkest of een ensemble. De leertrajecten voor musici zijn degelijk. Ze bestaan uit het spelen in het orkest, het geven van concerten en het deelnemen aan muziekfestivals. Er is veel aandacht voor het collectief. De raad vindt de kwaliteit van dirigenten en coaches hoog, en het gekozen repertoire veelbelovend. De combinatie van uitvoeringen in belangrijke concertzalen en tijdens de NJO Muziekzomer Gelderland spreekt aan. De raad mist echter een visie van de instelling op wat haar bijdrage is aan de ontwikkeling van symfonische muziek.

De musici die deelnemen aan het Nationaal Jeugdorkest en Jong Metropole volgen leertrajecten naast of aansluitende op hun opleiding aan het kunstvakonderwijs, in de meeste gevallen conservatoria. Leertrajecten zijn met name gericht op het collectief. Wat de talentontwikkeling van individuele deelnemers behelst, wordt onvoldoende duidelijk.

De instelling wil programma's ontwikkelen op basis van klassieke muziek, jazz, improvisatie en nieuwe muziek, en maakt cross-overs met bijvoorbeeld opera, dans, film of beeldende kunst. De concrete uitwerking en de betekenis daarvan voor de (individuele) leertrajecten blijken echter niet uit het plan.

Vernieuwing

De raad vindt het plan van NJON een voortzetting van wat de instelling al geruime tijd goed doet: leertrajecten aanbieden in de klassieke muziek uit de westerse traditie. Wel vindt de raad de samenwerking met Jong Metropole een positieve ontwikkeling. NJON laat daarmee zien zich niet uitsluitend te willen toeleggen op het klassieke repertoire, maar ook op pop, jazz, improvisatie en nieuwe muziek.

De ambitie om samen te werken met professionele podiumkunstenorganisaties is interessant maar wordt onvoldoende duidelijk in het plan. De raad is benieuwd wat deze samenwerking behelst en hoe de integratie van dans, film, (jeugd)theater en beeldende kunst in de programma's van NJON vorm krijgt.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

Deelnemende musici ontvangen geen vergoeding van NJON. Om leertrajecten te volgen wordt hen een financiële bijdrage gevraagd. Voor musici die een carrière ambiëren in een professioneel orkest of ensemble is het van belang vliegreuen te maken en regelmatig voor publiek te spelen. Een passende vergoeding voor musici hoort daarbij.

NJON hanteert voor vaste en tijdelijke medewerkers een helder beloningsbeleid. Het vaste team bestaat uit 8,5 fte en wordt betaald volgens de BBRA-schalen van de Rijksoverheid. Op de formatie staat 0,5 fte aan tijdelijke inhuur. NJON contracteert regelmatig professionals op basis van projecten van enkele dagen per jaar. Dit betreft onder anderen dirigenten, solisten, creatieve makers, technici, tourmanagers en productieassistenten. Alle tijdelijke medewerkers en opdrachtnemers krijgen een passende vergoeding die goed in verhouding staat tot de salarissen van de vaste werknemers.

NJON is financieel gezond, het weerstandsvermogen is middelmatig en er is sprake van een solide financieringsmix. Het verbaast de raad wel dat de activiteitenlasten voor de komende jaren vrijwel niet wijzigen ten opzichte van de jaren 2017 en 2018. Uit het plan wordt hem niet duidelijk wat de instelling in de nieuwe periode wezenlijk anders gaat doen ten opzichte van eerdere jaren. De raad is positief over de structurele en incidentele bijdragen van overheidspartijen uit Oost-Nederland. Structurele subsidiegevers zijn de provincie Gelderland en de gemeenten Apeldoorn, Arnhem en Nijmegen.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

De raad vindt de activiteiten op het terrein van educatie en participatie minimaal uitgewerkt. In het plan wordt niet duidelijk in hoeverre de instelling zich bezighoudt met schoolgebonden en niet-schoolgebonden cultuureducatie. De raad betreurt dit, omdat NJON juist een instelling kan zijn, die veel jongeren kan enthousiasmeren om muziek te gaan maken.

Op het vlak van participatie licht NJON enkele initiatieven summier toe. Met het eigen festival NJO Muziekzomer Gelderland werkt de instelling met doelgroepenbeleid dat gericht is op kinderen, jongeren en groepen voor wie het minder vanzelfsprekend is om concerten te bezoeken. Met NJO Muziekzomer Inclusief worden concerten gegeven in woonzorginstellingen en ziekenhuizen. De raad prijst deze initiatieven, maar vindt dat de instelling zich nog veel actiever zou moeten richten op groepen in de samenleving die minder bekend zijn met orkest- en ensemblemuziek. Een marketingstrategie om nieuwe publieksgroepen te bereiken ontbreekt in het plan.

Geografische spreiding

NJON is stevig ingebed in Oost-Nederland, waarbij Apeldoorn fungeert als centrum. Het eigen festival NJO Muziekzomer is bekend in de regio en trekt veel bewoners en recreanten. De raad constateert dat de instelling in de keten van de orkest- en ensemblemuziek zowel binnen als buiten de regio een solide positie bekleedt. Zij onderhoudt contacten met conservatoria in binnen- en buitenland. Ook culturele instellingen die een functie hebben buiten het spectrum van orkest- en ensemblemuziek behoren tot haar netwerk.

Toepassing Fair Practice Code

NJON reflecteert summier op de Fair Practice Code. De instelling is transparant over de gehanteerde vergoedingen, waarbij zij voor vaste, tijdelijke en opdrachtnemers (zzp'ers) indicaties geeft voor de vergoedingen en benoemt welke secundaire arbeidsvoorwaarden gelden. Daarbij missen wel onderdelen zoals scholings- of opleidingsbudget, of de mate waarin zzp'ers opslag bovenop de honorering krijgen voor vakantiegeld, sociale lasten en vakantie- en feestdagen. De instelling werkt met vrijwilligers en stagiaires en benoemt dat het voor enkele vrijwilligers en stagiaires bij wie de werkzaamheden zijn toegenomen in de afgelopen jaren, de functies wil omzetten in betaalde functies.

NJON is minder transparant over de mate waarin het participeert in de sociale dialoog over eerlijke beloning. Het is op basis van de ingediende documenten niet geheel duidelijk welke rol zij op zich neemt om binnen de sector eerlijke beloningen te realiseren.

Toepassing Governance Code Cultuur

De instelling reflecteert summier op de Governance Code Cultuur. De toelichting op de samenstelling van de raad van toezicht is beperkt. NJON hanteert het raad-van-toezichtmodel met een directeur/bestuurder. Uit de aanvraag blijkt dat de leden van de raad van toezicht tevens verbonden zijn aan instellingen waarmee zij samenwerkt, waardoor geen sprake kan zijn van werkelijke onafhankelijkheid.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

NJON onderschrijft de code, maar onderneemt op dit terrein onvoldoende concrete acties. Zij zou een belangrijke rol kunnen spelen in het diverser en inclusiever maken van deze muzieksector. De raad mist echter een concreet plan om de instroom uit meer diverse groepen in de samenleving mogelijk te maken. Daarbij kan de financiële bijdrage die de instelling van haar deelnemers verlangt het streven naar diversiteit en inclusie in de weg staan. De raad is wel positief over het verbreden van het repertoire naar pop, jazz, improvisatie en nieuwe muziek.